

دست رد جمهوری آذربایجان بر خواسته نامشروع آمریکا

سرویس آذربایجان / خبرگزاری آران

اکبر وطن خواه ؛ کارشناس قفقاز

خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان : در روایات مختلفی خوانده ایم که شاید حاکمیت کفر دوام بیاورد اما حکومت ظلم پایدار نخواهد بود. فشار بر علیه ملت ها از دیرباز امری پلید و زورگویی و ستمگری همیشه در طول تاریخ معطوف به شکست بوده است.

در حالیکه در روزهای اخیر کشور کوچک اما استراتژیک جمهوری آذربایجان درگیر مسائل داخلی خود از جمله انتخابات پارلمانی بوده است با این وجود ایالات متحده آمریکا با هدف گرفتن امتیاز برای کنترل مخالفان دولت و به اصطلاح ماهیگیری از این آب گل آلود، استوارت لئوی معاون وزارت مالی و خزانه داری خود را به این کشور فرستاد تا با فشار بر دولت باکو ، آن را مجبور به پیوستن به صف تحریم کنندگان دولت و ملت ایران سازد. بی شک یکی از اهداف خاصه آمریکا در منطقه قفقاز و حضور در جمهوری آذربایجان، ایجاد محدودیت و مهار و انزوای جمهور اسلامی ایران و همچنین مهار اسلام گرایی و جلوگیری از رشد اسلام خواهی بوده است.

در پی تصویب قطعنامه ی شورای امنیت سازمان ملل متحد ، آمریکا و کشورهای غربی سعی در اجرای تحریمهای تصویب شده علیه ایران را دارند و در این خصوص سفر استوارت لئوی به جمهوری آذربایجان در تاریخ 27 مهر (18-22 اکتبر) با هدف عملی کردن این تحریم ناعادلانه صورت پذیرفت. وی در راستای این سفر ملاقاتهایی با مقامات ارشد جمهوری آذربایجان از جمله الهام علی یف رئیس ، المان رستم اف رئیس بانک مرکزی، المار ممدیاراف وزیر امور خارجه و امیر شریف اف وزیر مالی و همتای آذری خود داشته است که بنا به گفته رسانه های جمهوری آذربایجان بیشتر این مذاکرات پشت درهای بسته و بدون حضور رسانه ها صورت گرفته است. اما آنچه مسلم است اینکه آمریکا در پی اعمال تحریمهای شدید بر علیه ایران این بار نیز دست به سوی جمهوری آذربایجان دراز کرده و سعی در متقاعد کردن دولت باکو برای اعمال تحریمها بر علیه ایران را دارد. یادآوری دو نفع اقتصادی جمهوری آذربایجان در این خصوص ضروری به نظر می رسد:

تهران مناسبات خود با کشورهای همسایه اش روز به روز افزایش می دهد و با توجه به سفر آتی جناب آقای احمدی نژاد رئیس جمهور ایران به جمهوری آذربایجان، احتمال عقد قراردادهایی در زمینه های علمی ، اقتصادی و انرژی به ارزش چندین میلیارد دلاری وجود دارد و با این حساب جمهوری آذربایجان بیش از ایران نیازمند دوام روابط خود با ایران است.

گفته می شود بانکهای جمهوری آذربایجان به عنوان پلی برای انتقال پول ایران به جامعه اروپا هستند و این خود عاملی مهم برای رونق حسابهای بانکی جمهوری آذربایجان به شمار می رود.

حال این سوال مطرح می باشد که تکلیف جمهوری آذربایجان در این میان چیست؟ آیا در مقابل فشارهای آمریکا سرخم می کند و به اعمال تحریمهای جهانی بر علیه ایران می پیوندد، یا در مقابل خواسته آنان ایستادگی می کند؟

به عقیده برخی از کارشناسان آذربایجانی همراهی یا عدم همراهی آذربایجان با تحریمها بر علیه ایران مساله ای بسیار حایز اهمیت است و نخست باید دید که محتوای این تحریمها چیست. چنانچه این تحریمها با حمایت سازمان ملل متحد جنبه جهانی داشته باشد و همه کشورها به آن بپیوندند، در اینصورت آذربایجان نمی تواند به این تحریمها ملحق نشود. زیرا کشورهایی که با این تحریمها همراهی نکنند، خود تحت فشارهای جدی قرار خواهند گرفت. با این وجود ایران حتی پیشنهاد هم پیمانی با خود را به جمهوری آذربایجان پیشنهاد می کند. برخی دیگر از کارشناسان با اشاره به عضویت جمهوری آذربایجان در سازمان ملل معتقدند این کشور بایستی به قوانین این سازمان احترام بگذارد و در صورت رد کردن احتمالی این خواسته ، احتمال آن می رود با فشارهایی سیاسی و اقتصادی یکجانبه برخی از کشورهای اروپایی و آمریکائی مواجه شود.

این درحالی است که حجم مبادلات ایران و آذربایجان در سال گذشته 1 میلیارد دلار بود و ایران خواستارافزایش این مبادلات تا سقف 10 میلیارد دلار است. در این رابطه محمد جهرمی رئیس بانک توسعه صادرات ایران در مصاحبه با خبرگزاری آریا با اشاره به شفاف بودن روابط ایران با جمهوری آذربایجان افزود: ایران هیچ نوع تهدید برای هیچ یک از کشورهایی که با آنها در ارتباط است، نمی باشد و بلکه طرفدار صلح و ثبات در منطقه می باشد. المار ممدیاراف وزیر امور خارجه آذربایجان در همایش مناسبات بین المللی در باکو با اشاره به اینکه ایران نزدیکترین همسایه ماست و ما طرح های مشترک زیادی با این کشور داریم افزود: ما از برنامه هسته ای ایران حمایت می کنیم و روابط خود را با این کشور قطع نخواهیم کرد که برخی خبرگزاریها این اقدام وی در حمایت از برنامه صلح آمیز هسته ای ایران را نوعی پاسخ منفی به خواسته آمریکا قلمداد کردند.

از سوی دیگر استوارت لیوی بعد از اتمام سفر خود در باکو به ترکیه رفته و در آنجا نیز خواهان پیوستن ترکیه به تحریم های اقتصادی در مقابل ایران شده است. یک کارشناس ترک در مصاحبه با خبرگزاری ترند گفته است : ترکیه بخاطر روابط با آمریکا موضع خود نسبت به ایران را تغییر نخواهد داد چراکه در نتیجه، مناسبات آنکارا و واشنگتن بیشتر به بن بست خواهد رسید. برای ترکیه علاوه بر روابط ترکیه- آمریکا، مناسبات با ایران و روسیه نقش بسزایی دارد. ترکیه باید نسبت به ایران سیاست متوازنی که آذربایجان آن را پیاده می کند، اجرا نماید. این خواسته های آمریکا در حالی از ترکیه صورت می گیرد که آنکارا از آخرین دور تحریم های سازمان ملل علیه ایران حمایت نکرده است. بنا به اظهارات مقامات ترکیه ارزش معاملات تجاری ما بین این دو کشور در ظرف پنج سال آینده به سه برابر افزایش خواهد یافت.

لازم به ذکر است که شورای امنیت سازمان ملل متحد تاکنون شش قطعنامه بر علیه ایران تصویب کرده که چهار مورد آن مبنی بر اعمال تحریم ها بر علیه ایران و درخواست از ایران برای خودداری از غنی سازی اورانیوم بوده و دو قطعنامه دیگر ماهیت هشدار داشته است.

در تاریخ 9 ژوئن سال 2010 شورای امنیت سازمان ملل قطعنامه بعدی را مبتنی بر تشدید تحریم ها نسبت به تهران به علت خودداری این کشور از توقف غنی سازی اورانیوم به تصویب رساند. این چهارمین قطعنامه شورای امنیت بدلیل عدم تمایل تهران به اجرای خواسته های بین المللی است که مربوط به روشن شدن تعدادی مسایل جامعه جهانی در مورد برنامه هسته ای ایران، از جمله وجود ماهیت نظامی آن می گردد. نکته قابل توجه اینکه تهران تمامی برنامه های اتمی خود را با نظارت کامل ناظران سازمان بین المللی انرژی اتمی انجام داده و همیشه سعی در شفاف سازی این قضیه داشته است. همانطور که رئیس سازمان انرژی اتمی نیز تاکنون چندین بار به عدم سوء گیری نظامی فعالیتهای هسته ای ایران اذعان کرده است.

نتیجه:

عزیمت استوارت لئوی معاون وزارت مالی و خزانه داری آمریکا به جمهوری آذربایجان و ترکیه از سوی مقامات آمریکائی و همچنین ملاقاتهای وی با مقامات ارشد این کشورها برای متقاعد کردن این کشورها برای پیوستن به موج تحریمهای جهانی بر علیه ایران انجام گرفت اما باید خاطر نشان ساخت که مخالفت آمریکا با ایران در طول سه دهه گذشته در زمینه های مختلف وجود داشته است و این بار نیز در صحنه همسایگان ایران نیز با شکست تلخی روبرو گردیده است بطوریکه با توجه به حمایت وزیر امور خارجه آذربایجان و اظهار نظرهای کارشناسان ترکیه ای درباره صلح آمیز بودن فعالیتهای هسته ای جمهوری اسلامی ایران و عدم پیوستن به موج تحریم های اقتصادی بر علیه ایران ، می توان فهمید که آمریکا این بار نیز با شکست مواجه شده و نتوانسته همسایه گان شمالی و

غربی ایران را تحت خواسته های خود درآورد.

منابع:

خبرگزاری آفا

خبرگزاری ترند

خبرگزاری ایرنا

شبکه های تلویزیونی اجتماعی - پرس

روزنامه های ینی مساوات – پارالل - بیزیم یول – آزادلیق - باکو خبر - 525